

**Heid Cat zondag 44**  
**Vr en antw 113/114**

**Het 10<sup>e</sup> gebod**

**1 het bevel**

**2 de bedoeling**

Gemeente,

Een cardiogram. Dat is altijd spannend. Want dat is een onderzoek naar je hart. Hoe je hart functioneert. En dan kunnen er ernstige afwijkingen aan het licht komen. Dat je hart niet functioneert zoals het zou moeten.

Vanavond gaat het ook over ons hart. In de Bijbelse betekenis van het Woord. Het hart is de zetel van onze verlangens. Een vat vol begeerten. En het 10<sup>e</sup> gebod maakt een hartcardiogram van ons. Hoe functioneert ons hart? Welke verlangens zijn daar allemaal?

Dan is het om te beginnen goed om te beseffen dat er verschillende soorten verlangens zijn. Allereerst zijn er ingeschapen verlangens. Verlangens uit het paradijs. Goede verlangens. Naar eten en drinken, naar slaap en rust op zijn tijd, naar vrienden en huwelijk, naar sexualiteit en naar kinderen, naar het leven met al zijn gaven en taken. Goede verlangens. Die bij het leven horen en mogen en moeten horen.

Maar dan zijn er vanuit de zondeval ook verkeerde verlangens, zondige verlangens. Slechte begeerten gezaaid in ons hart. Die als korrels buskruit in ons hart liggen.

En vanuit en door genade heilige begeerten. Denk maar aan Psalmverzen: gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen also schreeuwt mijn ziel naar God. Mijn ziel is begerig en bezwijkt van verlangen naar de voorhoven van de levende God. De Geest en de bruid zeggen "Kom, kom haastig Heere Jezus." Heilige verlangens.

Die goede en heilige verlangens zijn als een bloem. Die bloeien wil, helemaal open gaan naar God toe. En om die mooie, tere bloem te beschermen heeft God er een glasplaat omheen gezet: Gij zult niet begeren uws naasten huis, vrouw, os, ezel, of wat dan ook van uw naaste.

**1 het bevel**

En dit gebod geeft dus duidelijk aan dat de wet geestelijk is. Gericht op ons innerlijk. Wat de overheid niet zien kan en bestraffen kan, waar wij mensen geen zicht op hebben, dat valt wel onder de wet van God: onze verlangens. En dan zou je het zo kunnen zeggen: ook het verlangen naar zonde is zonde. Vergelijk het met een brand. Een uitslaande brand die alles in de as legt. Maar ook het eerste kleinste vlammetje is vuur. Is van dezelfde soort. Zonde, de daad van zonde, is als een uitslaande brand die het levensgeluk van anderen in de as legt. Maar ook de kleinste opwelling van verlangen is zonde. Het kleinste vlammetje. Verlangen naar zonde is

zonde.

Dat ziet allereerst op de vorige geboden: Iets wat van uw naasten is: zijn leven en levensgeluk, zijn vrouw en huwelijksgeluk, zijn bezit, zijn goede naam en eer. Afblijven! Ook met je verlangens. Maar dan breidt de catechismus dat terecht uit naar al Gods geboden: geen lust of gedachte tegen enig gebod van God. Laten we het eens langs gaan:

1<sup>e</sup> gebod: Niets hebben of doen wat aandacht van God afleidt.

2<sup>e</sup> gebod: God liefhebben naar Zijn Woord, en geen verdriet willen doen.

3<sup>e</sup> gebod: Vrijmoedig over God spreken en getuigen

4<sup>e</sup> gebod: De zondag heiligen en wijden aan God en je ziel.

5<sup>e</sup> gebod: Als ouders zijn als God Vader is voor Zijn kinderen.

6<sup>e</sup> gebod: Mijn naaste goed willen doen en niet schaden

7<sup>e</sup> gebod: Mijn gedachten rein en zuiver houden op sexueel gebied.

8<sup>e</sup> gebod: Niet zoveel mogelijk willen nemen, maar geven.

9<sup>e</sup> gebod: Mijn woorden wege om niemand te benadelen.

Tegen geen enkel gebod ook maar enige lust of gedachte in mijn hart laten komen. Verlangen naar zonde is ook zonde. De opwelling van zonde is ook zonde. Dat zulke gedachten of verlangens nooit in mijn hart zullen komen. En hoe komen zulke verlangens in mijn hart? Heel vaak door de oogpoort. Door het zien. Denk maar aan Genesis 3: Eva zag de boom dat hij begeerlijk was en nam en at. Denk maar aan Jozua 7. Achan zag goud in Jericho liggen en kreeg lust en nam het. Het begint met zien. En dat zien maakt begeren wakker. Dus wat wij zien is van groot belang. Zien kan brengen tot begeren. Zien kan de vonk zijn die het buskruit laat ontvlammen. Zo kan een programma of een site of een dvd het vuur zijn dan het buskruit van verlangen laat ontvlammen. Het buskruit van sexuele begeerte, van hebzucht, van eerezucht en roem, van woede en drift. Laat de minst lust tegen enig gebod nooit in je hart opkomen en opwellen.

Dat roept ons tot eerlijkheid. Een open vraag: wie open internet heeft of televisie. Vaak is het argument: er zit een knop op, je bent er zelf bij en ik kijk alleen wat verantwoord is. Weet de HEERE dat we dan de waarheid spreken? Of...of....is het toch de vonken die het buskruit laten ontvlammen omdat we de baas niet zijn? Zet u, zet jij het echt uit zodra het buskruit zou kunnen gaan ontvlammen? Zoek je nooit iets wat het buskruit laat ontvlammen? God weet het en als u eerlijk bent weet u het ook.

En als het buskruit ontvlamt doordat echt onvoorzien iets in je blikveld komt, als er een vlam van opwelling ontstaat, door wat iemand je aandoet, door wat tegen je plan in je voor ogen komt, wat doen we dan? Gelijk uittrappen dat vlammetje! Water erop, een deken erover heen van

gebed, van meditatie. Of..... het laten smeulen, het in je gedachten laten blijven en koesteren? De wet is geestelijk, en maakt een cardiogram.

Gemeente, verstaan wij de wet geestelijk? Zijn onze ogen daarvoor geopend? Belijden we Paulus: wij weten dat de wet geestelijk is, maar ik, ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde. Wat schuilt er niet in de mooie huls van mijn leven aan opwellingen en begeerten en gedachten? Geneigd om tegen al Gods geboden te zondigen. Iemand zei eens: voor mijn bekering moest ik zoeken naar een zonde als naar een speld in een hooiberg, na mijn bekering moest ik zoeken naar een deugd als naar een spelt in een hooiberg. Kennen we de strijd in en tegen onze opwellingen? Belijden we ook schuld voor God als het gaat om onze gedachtenwereld?

Dan merk je dat het zondige ook die goede verlangens geïnfecteerd heeft. Die ingeschapen verlangens naar eten en drinken, vriendschap, huwelijk, levensgeluk, kinderen. Die zijn op zich goed, maar het zondige heeft er zich wel ingenesteld dat ik die goede verlangens niet weet te beteugelen. En het verlangen ernaar wordt zo sterk dat ik er een afgod van maak en Gods wet voor overtreedt en geen maat in weet. En als die verlangens me onthouden worden dat ik dan ontstemd word op God, verbitterd raak en niet wil volgen. En ook die goede verlangens kunnen tot zonde leiden. Omdat ik ze niet verloochenen wil en kan als God dat vraagt. Als Hij door mijn levensleiding of door vervolging het mij onthoudt en Hij vraagt me mijzelf te verloochenen voor Zijn Naam. Misschien geen diepere strijd dan de strijd tegen vlees en bloed.

Geen verlangen naar enige zonde van welk gebod dan ook, maar wel dat ons hart van alle zonde vijand is. Vijand: dat roept om haat, je gruwlt ervan, je hebt er een hekel aan, je wilt het niet zien in je leven, nergens. Vijand van alle zonde. Zou God dan ook niet gebieden dat we er niet plezier naar kijken zullen? Als je ergens vijand van bent, hekel aan hebt, van walgt, dan kijk je er toch niet met plezier naar? Dan kom ik weer bij programma's, dvd's, en sites terecht. Hoeveel programma's, sites, en dvd's zijn er niet waarin zonden voorkomen? Afgoderij omdat aardse dingen het één en al erin zijn, vloeken, zondagssport, eerbzucht, geweld, erotiek, hebzucht, leugen, intriges noemt men dat dan. Als God gebiedt om van die zonden een vijand te zijn, zou je er dan van kunnen en mogen genieten? Omdat het zo spannend is, zo opwindend, zo vol humor. Echt, als we tv hebben, dvd's kijken, open internet hebben, zouden we niet kritischer moeten zijn? Want de wet is geestelijk, die maakt een cardiogram waarop ons hart geregistreerd word.

Dan zien we dat antwoord 113 dit verbod omklapt. Niet alleen het kwade wordt verboden, maar het goede wordt geboden. Want God gebiedt om lust tot alle gerechtigheid te hebben. Die

heilige verlangens, die kunnen niet teveel en te sterk zijn. Denk aan Psalm 119: wat een verlangen naar de gerechtigheid: naar de wetten van God. Omdat er verlangen is naar het huis van God, het hart van God, naar God Zelf. Naar de kerk gaan is één, maar branden onze genegenheeden om 's HEEREN voorhof in te treen? Bidden is één, maar dorst onze ziel naar God, de levende God? Netjes leven in één, maar is Gods wet ons hoogst genoeg en hoogst vermaak ook als het ons wat kost? De wet is geestelijk, die maakt een cardiogram van ons hart.

Gemeente, dat eist het 10<sup>e</sup> gebod van ons. En dan letten we er nog even heel goed op dat het er absoluut staat. Let maar op de bijvoeglijke naamwoorden en bepalingen. Dat ook de **minste** lust of gedachte tegen **enig** gebod Gods in ons hart **nimmermeer** kome, maar dat wij **te allen tijd** met **geheel** ons hart **aller** zonde vijand zijn en lust tot **alle** gerechtigheid hebben. Geen enkel moment ook maar enige vorm van enig kwaad en altijd in alle opzichten alleen maar goed. Dat eist de wet van God! Volkomen, volmaakt, volstrekt.

## 2 de bedoeling

En wat is Gods bedoeling van dit bevel? Dit, dat het ons brengt tot de Heere Jezus. Kennen we de belijdenis van Paulus: de wet is geestelijk, maar ik ben vleselijk. Al mijn gerechtigheden zijn met zonde dooraderd en doortrokken. Ik houd geen draad gerechtigheid over die helemaal zuiver en vol en volmaakt is. Alles verbrokkelt en verbrijzelt wat ik ooit, misschien wel heen lang, dacht te hebben. Hoe zou ik ooit voor God kunnen verschijnen zonder Christus? Want Hij is de Enige Die Gods gebod en bevel volkomen heeft gehouden. Tot elke prijs. Hij is de Borg en Middelaar, Die Zichzelf aan ons schenken wil. En Gods bedoeling is dat wij geen ogenblik meer kunnen leven buiten en zonder Hem.

Hoe moet je daar nou mee omgaan? Dan zijn er twee fatale manieren van omgang met Gods wet. Aan de ene kant het afzwakken van Gods wet. Ja, dit is zo absoluut, dit zoekt het zo diep. Ik vind dat je het niet zo absoluut hoeft te nemen. Een beetje genieten van zonde moet toch eens kunnen. Je hoeft toch niet voor elke zonde je hoofd om te draaien. Vergis ik me als dat best leeft onder ons? Jongeren, maar van wie zouden die het hebben? En toch belijdenis doen, dat kan dan toch niet? En ook aan het Heilig Avondmaal deelnemen? Zou je je dan geen oordeel eten en drinken, als je stelselmatig met Gods gebod de hand licht omdat je vindt dat het niet zo extreem hoeft.

Moeten we niet leren dat de wet Gods heilig is? Het Evangelie is heilig, de wet is heilig. Dat houdt in: God Zelf openbaart er Zich in. Dat betekent: er staat hoogspanning op. En hoogspanning is goed. Door de hoogspanningskabels komt de stroom naar onze huizen en hebben we licht. Maar wee degene die zo'n hoogspanningskabel vastpakt om hem wat te verhangen. Door wet en Evangelie komt Gods heil in onze harten zodat het licht is, maar wee de mens die met zijn handen of gedachten die wet wat gaat verleggen en vervormen en aanpassen. Wee de mens die het

absolute van Gods wet gaat afzwakken omdat ik vind... en omdat volgens mij.... Levensgevaarlijk is dat!

Dan een tweede fatale manier van omgang met de wet: dat is deze: je probeert je leven te verbeteren. In de hoop nog eens verder te komen dan je nu bent. Je belijdt grif dat je leven nu niet overeenkomstig de geboden is, het zou beter moeten. En je hoopt dat dat ooit gaat lukken. Dat je ooit een voldoende zult halen in betracht van de wet. En zo vrede zult krijgen en naar Jezus durft te gaan. Maar je moet eerst nog wat verder komen, want zoals het nu is, is het niet genoeg. En je hoopt ooit....

Gemeente, dat is ook fataal. Daarmee trekken we het koord van het Evangelie omhoog. Zo hoog dat een zondaar er niet meer bijkan. Maar een trapje nodig heeft van welke soort verbetering dan ook. En wee degene die het Evangelie omhoog trekt!

Wat is dan de bedoeling? Dat de wet ons alles uit handen neemt wat we denken te hebben en denken nooit zullen bereiken. Dat alle hoop dat ik ooit ooit voor God aanvaardbaar me zal krijgen direct verlies. En dat ik geen moment langer denk dat ik met de wet iets zal kunnen bereiken bij God. En dat ik geen moment langer buiten Christus kan. Dat ik geen ogenblik meer zonder Hem kan. Die mij in het Heilig Evangelie wordt aangeboden. Als Degene Die heel de wet vervuld heeft. Vervuld, volmaakt. Hij! En Hij biedt Zich aan als mijn Zaligmaker. Die mijn schuld verzoent en mij alle gerechtigheid geeft. Dat is het Heilig Evangelie. En wee degenen wie daaraan komt om dat te vervormen, om dat hoger te hangen dan de grond. Om dat zo hoog te hangen dat een zondaar er niet bij kan, maar eerst.... Dat Evangelie is onvoorwaardelijk! Is berekend en geschikt voor zondaren zonder gerechtigheid, want het heeft en geeft alle gerechtigheid! Het vraagt niets, niets, en geeft alles, alles. Evangelie voor mensen die niets hebben en ook nooit iets zullen kunnen hebben ook.... Zo word ik zalig! Zo word u zalig, of u word het niet....

Dat is bekering! Dan ben je bekeerd. Bekeerd van je gedachte dat je iets goeds hebt in jezelf, bekeerd van de gedachte dat je de wet zou kunnen omvormen en aanpassen, bekeerd van de gedachte dat je iets zou kunnen of moeten doen met de wet, bekeerd tot het Evangelie van de Heere Jezus. Dat alle gerechtigheid in Hem is en dat het Evangelie niets vraagt, maar alles geeft. Dan ben je bekeerd!

Weet u dat? Geldt dat van u? Want daar gaat het om in vraag 114. En in leven en sterven. Vraag 114 heeft het over degenen die tot God bekeerd zijn. Bent u dat? Door Gods heilige wet en met Zijn heilig evangelie tot Jezus gebracht? Gaat het in vraag 114 over u? Daar gaat het elke preek om. Dat moet in elke preek zitten. Dat de vraag een keer door

de gemeente heen loopt. Hoort u er nou bij? Wees er nooit gerust op als dat ontbreekt in de prediking in een gemeente.

Maar hoe zit dat dan? Die mensen die tot God bekeerd zijn, die bekeerde mensen, wat zijn dat voor mensen? Kunnen die deze geboden volkomen houden? En dan moet u er eens op letten hoe het antwoord van de catechismus uit twee kanten bestaat.

De ene kant is dat ook de allerheiligsten maar een klein beginsel van deze gehoorzaamheid hebben. En dat weten ze zelf ook. Sterker nog: dat zien zij die tot God bekeerd zijn, steeds scherper bij zichzelf. Hoe je dat zien moet? Ik dacht zo. Stel je een kamer voor met heel veel ramen. Maar die kamer ligt helemaal vol met rommel. Echt helemaal, dus ook voor de ramen ligt allemaal troep en rommel. Het is dan ook erg donker in die kamer want er komt geen licht naar binnen. Dan gaat de eigenaar die kamer leeghalen. Hij kan zowat niks zien omdat het zo donker is, maar wat grote stukken die hij ziet die haalt hij weg. En wat gebeurt er? Van lieverlee wordt het lichter in de kamer. Want er kan zonlicht inkomen. En dan ziet hij steeds meer rommel liggen. Ook kleinere stukjes die er liggen, die eerst in het donker niet te zien waren, die onder die grote stukken lagen, hij ziet steeds meer liggen. Hoemeer hij weghaalt, hoe meer hij ziet liggen.

Kijk, die kamer is ons leven. En in het leven van bekering haalt God zonden weg uit mijn leven. Vaak eerst grote stukken. Hij geeft overwinningen op de zonde, maar: hoe meer zonden overwonnen worden hoe meer andere ik zie. Hoe lichter het wordt en hoe meer kleinere zonden ik zie: motieven, gedachten, bedoelingen, verlangens. Hoe meer zonden er weg gaan, hoe meer zonden ik zie. Hoe meer ik zie dat er nog maar een klein beginsel der gehoorzaamheid is.

Weet u wat het in elk geval bewerkt? Ootmoed. Mijn hoogmoed gaat er meer en meer aan. Want ik kom zoveel in mijzelf tegen. Ik zie steeds meer op dat cardiogram. Ik kan me boven niemand verheffen, en me alleen maar schamen voor God.

En nu erop letten: dit is één kant van het antwoord. Die we nooit los mogen maken van de andere kant. Het leven met de Heere, dat is het leven vanuit Christus' gerechtigheid, heeft altijd twee kanten. Doch also dat zij met een ernstig voornemen niet alleen naar sommige maar al de geboden God beginnen te leven. Een voornemen, zeg maar een verlangen een begeerte, een goede, heilige begeerte. Hoe dichter bij de Heere Jezus hoe sterker dat verlangen is. En dat verlangen geeft berouw als het toch weer misging en misgaat. En dat geeft gebed om meer kracht, meer wijsheid, meer liefde. Dat is een heilig verlangen. (En er kan maar één

verlangen branden in een mensenhart. Als de zondige verlangens ontvlammen dan verbranden die heilige verlangens. Dat merk je, als je dan toch een keer een avond je heb vergapen aan een film met zonden, dan brand het verlangen naar de gerechtigheid niet meer, dan brandt het verlangen naar God niet meer, dan heb je geen zin om te bidden, geen zin om Bijbel te lezen, want dat is verschroeid door de vlammen van je zondige begeerten. Maar ook andersom: hoe meer verlangen naar God en Zijn gerechtigheid, hoe meer die zondige verlangens verschroeien. Dat is juist de strijd.) Het verlangen om naar alle geboden te beginnen te leven. Alle geboden. Want er is een beginsel. Een knop van de bloem. En in die knop zit alles, zit heel de bloem. Dat is wat anders dan een stukje van die bloem, of een groot stuk van de bloem. Dan mis je een deel. Dan laat je één gebod of terrein onbestreden. Dat knip je weg. Maar een beginsel, is een knop. Daar zit alles in, alleen het zou heiliger kunnen en moeten, voller, zuiverder, bloeiender. Dan bid je juist of zelfs: Heere, als er nog zonden zijn in mijn leven die ik niet zie toon ze me, open mijn ogen, ik wil graag zoveel mogelijk zonden zien van mezelf. Hoe meer zondekennis U mij geeft, hoe liever ik het heb. Vat u? Kent u, herkent u? Verlangen. Hoe dichterbij Jezus, hoe meer het verlangen leeft.

En degene die niet tot God bekeerd zijn? Die hebben zelfs nog geen beginsel van deze gehoorzaamheid, en die begeren hoogstens naar sommige maar niet naar alle geboden Gods te leven. Want vreemd aan Christus is er geen wederliefde, is er geen beginsel, maar hooguit een stukje, een deel, een flard.

Alleen degenen degenen die tot God bekeerd zijn die zingen aan de voet van het kruis: hoe lief heb ik Uw wet.

Amen